

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

LXXIX. An divisio justita in particularem & universalem bona sit?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

ni genere (relatione ad alterū) erunt synonyma. Equivocè verò attribuetur universali & particulari nomen justitiæ, si ut re ipsa differentes consideres, & ut illa suam, hæc item suam seu propriam habet rationem & naturam. Diversa ista *quæ* etiam habet locum in aliis: ut duo Ajaces sunt homonymi, & tamen aliquo modo synonymi: quia non differunt *ut* *Neay* seu totis speciebus, sed sunt ejusdem speciei seu generis: quia uterq; est homo.

LXXIX.

An divisio Justitiæ in particularem & universalem bona sit?

Affirmatur.

SUNT, quibus non probetur distributio Justitiæ in generalē seu universalem & particularem. Si juvari possunt hoc argumento: Membra dividendi ita inter se afficta esse debent, ut neutrum in altero includatur. Non est dividendum animal in hominem & Catonem, quia Catonem homo amplectitur. Non est dividendum corpus in caput & os: quia os in capite includitur, ut pars in toto. Jam verò Justitiæ particularis inclusa est in universali. Qui enim justus est particulari Justitiæ, non continud est justus Justitiæ universali. Sed qui justus est Justitiæ universali, est etiam justus particulari. Ergo distinctio hæc
Justitiæ

Object.

Solut,

Justitiæ non est bona & legitima. Responſio
 hic tenenda est. Similis objectio est huic: Li-
 nea includitur in lineato, principium in prin-
 cipiato, elementum in orto ex elementis, u-
 nitas in multitudine. Ergo vitioſæ ſunt divi-
 ſiones: Magnitudo est linea vel lineatum.
 Corpus naturale est elementum, vel ex ele-
 mento compositum. Numerus est unitatis
 vel multitudinis. Reſpigitur ad prop. Mem-
 bra diviſionis ita comparata erunt, ut neu-
 trum in altero includatur, ſcilicet formaliter.
 Ad aſſumt. Particularis juſtitia includitur ſeu
 continetur in univerſali, ſcilicet materialiter.
 Ad probationem aſſumptionis dico: Qui ju-
 ſtus est juſtitia univerſali, non est juſtus præ-
 ciſe & tantum particulari juſtitia. Sicigitur
 ſunt membra oppoſita. Declarari poteſt ſo-
 lutio Uno. Unum poteſt conſiderari duplici-
 ter, ſicut quælibet ſpecies numeri. Primò, ut
 habet propriam formam ſeu rationem for-
 malem diſtinctam à quacunq; alia forma: Sic
 ut poteſt conſiderari corpus ſecundum pro-
 priam eſſentiam & formam, quæ est ipſum *σωματικόν*,
 (Barbari corporeitatem appellant)
 diſtinctam differentemq; à forma animati.
 Secundò, unum poteſt conſiderari non ſe-
 cundum propriam formam naturamq; ſed
 ut poteſt eſſe pars alterius, & includi in alte-
 ro: Sicut & corpus poteſt conſiderari nõ præ-
 ciſe

clisè secundum propriam formam, sed ut est
 in potentia) ut loquuntur Scholastici) ad ul-
 teriorem formam, puta ad formam animati.
 Et ita potest esse pars animati, & quidem est
 ejus materia. Unum sumtum primo modo
 contrariè opponitur multitudini. Ergo nu-
 merus potest dividi in numerum unitatis &
 multitudinis. Antecedens probo: Unum sum-
 tum primo modo & multitudo habent ratio-
 nes formales seu definitiones differentes. Er-
 go ita opponuntur. Consequentia per se pa-
 tet. Iterum igitur antecedens probo. Ratio
 formalis Unius est esse Ens indivisibile: Mul-
 titudinis autem est, esse ens divisibile. Constat
 autem divisibile & indivisibile opponi Unum
 verò sumtum secundo modo non opponitur
 multitudini: quia ita includitur in multitudine.
 Est enim multitudo constitutum quid ex
 unitatibus. Sed nullum oppositum includitur
 in suo opposito, nec ipsum constituit. Hac
 igitur ratione Numerus non dividitur in nu-
 merum unitatis & multitudinis. An autè uni-
 tas sit verè & propriè numerus necne, nihil
 interest ad præsentem disputationem. Nunc
 tantum numerum esse sumo vel postulo. Dif-
 ferre autem formaliter Justitiam universalem
 & particulare, hinc manifestum evadit, quòd
 universalis in singularibus hominibus est, de
 sententia divini Platonis 4. de Rep. *ἰσμετρία*
 & *ἰσμε*

& *σμρανία* illa virtutum, cum omnes affectio-
nes & cupiditates recte rationis imperio ob-
temperant, ac unusquisq; omnia vitæ officia
sapienter, graviter & constanter obit, totus
omni virtutis laudisq; genere cumulatus: In
republica verò est *ἐνταξία* moderati imperii,
id est, iustitia civitatis univèrsa est, ut inter *ἀρ-
χοντας* & *ἀρχαίους* (magistratum & subditos) sit
concordia & temperata *ἐμοδξία*, & omnia ge-
rantur cum constanti quadam *ἐνταξία*. Parti-
cularis verò *ἰσότης* seu æqualitatem observat
in tribuendo cuiq; quod suum est, Aristote-
les 5. Eth. ca. 9. Sic iniustitia univèrsa est *παρά-
νομον* aliquid discrepans à lege: particularis est
ἀνίσον (inæquale) Aristoteles lib. 5. Eth. cap. 5.

LXXX.

*Ἄν ὁ προσωποληψία sit inæqualibus dare aqua-
lia, & aequalibus inæqualia?*

Respectu quodam datur.

PROSOPOLEPTES est qui habet respec-
tum personarum, Prosopolepsia est per-
sonarum respectus. De hac Act. 10. &
Rom. 2. *προσωποληψία παρὰ τὴν θεῶν ἔστι*. Et D.
Jacobus *προσωποληψίῃται*, personam respicit.
Hoc vitium pugnare cum Iustitia certum est.
Quid verò propriè sit, queritur: Est né Matth.
10. *προσωποληψίης* & iniustus patet familiàs qui
inæqualibus tribuit æqualia, ut mercedem
denarii